

ONTWIKKELING GEBIEDSAGENDA BROEKHEURNE

In deze nieuwsbrief
leest u over de
voortgang van de
Gebiedsagenda Broekheurne

NIEUWSBRIEF

november 2022

Onderwerpen in deze nieuwsbrief

- Stand van zaken. Waar staat de gebiedsaanpak Broekheurne
- Uitnodiging Gebiedsbijeenkomst 15 december
- Nieuw als wethouder gebiedsaanpak Broekheurne
- Landschapsarchitect Nico Wissing aan de slag
- Wie en wat in de gebiedsaanpak
- Terugblik bijeenkomst omwonenden beoogde zonnepark
- Terugblik excursie Future Farm
- Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG)

Stand van zaken. Waar staat de gebiedsaanpak Broekheurne?

We zijn de zomervakantie ingegaan met veel informatie, ideeën en wensen over de vier thema's die integraal terugkomen in de Gebiedsagenda Broekheurne:

- Leefbaarheid landelijk gebied
- Duurzame opwek van energie
- Beleven landschap en natuur
- Toekomstbestendig boeren

Na de zomervakantie heeft gebiedsregisseur Erik Back, samen met betrokkenen en (mogelijke) partners de nodige vervolgstappen gezet om tot de Gebiedsagenda Broekheurne te komen.

Erik Back: "De opgave die voor ons ligt blijft uitdagend. Mooi dat het gebied zo betrokken is. Ik ervaar een respectvolle en nieuwsgierige houding van betrokkenen. Er bestaan meningen naast elkaar en er wordt actief meegedacht, van inwoner tot bestuurder. Dat geeft mij veel vertrouwen. We lopen geen gebaand pad. Veel landelijk ontwikkelingen, zoals de stikstofproblematiek, hebben direct invloed op het gebied. Dat vraagt tijd en aandacht. We voelen en nemen de ruimte om met elkaar goed over ontwikkelingen en verbindingen na te denken. Dat moet uiteindelijk leiden tot realisatie van zaken die de Broekheurne nog mooier, beter en toekomstbestendiger maken. Ook al moeten er hobbels genomen worden, geniet van de weg daar naar toe en sta er af en toe bij stil hoe bijzonder het is om als gemeenschap zo te mogen en kunnen groeien."

Uitnodiging gebiedsbijeenkomst 15 december (vanaf 19.30 uur)

De komende tijd wordt verder gewerkt aan het bij elkaar brengen van de verkregen informatie en het uitwerken van de eerste versie van de Gebiedsagenda. De Gebiedstafel en BAC komen op vrijdag 25 november bij elkaar voor een eerste bespreking.

Gebiedsbijeenkomst op 15 december

Op 15 december vindt de volgende Gebiedsbijeenkomst plaats. Daar is iedereen uit het gebied welkom. Tijdens de bijeenkomst worden alle aanwezigen bijgepraat. Het is de bedoeling om dan ook op tafel te leggen wat in grote lijnen in de Gebiedsagenda kan komen te staan, welke kansen en mogelijkheden er zijn, welke vragen openstaan en welke keuzen nog moeten worden gemaakt.

Wanneer: 15 december 2022
Tijd: 19.30 uur - 21.00 uur + borrel na afloop
Locatie: Verenigingsgebouw Usselo
Haaksbergerstraat 819, Usselo

U kunt zich voor deze bijeenkomst aanmelden via de website van Stawel.

Nieuw als wethouder gebiedsaanpak

We vroegen Niels van den Berg – wethouder Enschede voor landelijk gebied én duurzaamheid hoe hij naar de gebiedsaanpak in de Broekheurne kijkt:

“In het vorige college was ik wethouder voor duurzaamheid, nu mag ik dat combineren met het landelijk gebied. In het weekeinde wandelde ik al graag met mijn vrouw in de Broekheurne, nu ben ik in het college ook nog eens als eerste verantwoordelijk voor de gebiedsaanpak.

Wat ik de afgelopen maanden al zie, is dat veel mensen zich inzetten voor de toekomst van de Broekheurne. Dat is heel mooi en ook hard nodig. Want er speelt veel in het hele landelijk gebied en dus ook in de Broekheurne. De gebiedsaanpak geeft de beste kansen om daar samen goed uit te komen. De gemeente draagt graag bij, in goede afstemming met de buurtkring en Stawel. Ik kijk uit naar de Gebiedsagenda die gebiedsregisseur Erik Back met alle betrokken opstelt”.

Landschapsarchitect Nico Wissing aan de slag

Aan het kernteam van de gebiedsregisseur is landschapsarchitect Nico Wissing van Studio Nico Wissing uit Megchelen (Gelderland) toegevoegd. Hij helpt om nieuwe ontwikkelingen in het landschap te plaatsen, maakt een visueel ontwerp voor bijvoorbeeld het zonneveld en houdt daarbij rekening met de landbouw en de bewoning.

Nico is al meer dan 35 jaar landschapsarchitect, werkt in binnen- en buitenland en staat met beide voeten op de grond van het oostelijke zandgebied. Nico heeft gewerkt aan het zonneveld in Hengelo (Gelderland), waar mensen graag doorheen wandelen. Ook is hij mede-oprichter van “NL Green-label”.

Kernteam van gebiedsregisseur Erik Back

Gebiedsregisseur Erik Back heeft een kernteam samengesteld, waarmee hij de Gebiedsagenda voorbereidt. Het kernteam werkt onafhankelijk en zet het gebied Broekheurne voorop. Erik bouwt de Gebiedsagenda op basis van de inbreng vanuit de mensen in en rond de Broekheurne.

Keukentafelgesprekken

De gesprekken met de bewoners, bedrijven en andere betrokkenen in de Broekheurne vormen de basis voor de Gebiedsagenda. Veel wensen en de belangen worden op de keukentafel gelegd. Daar komen ideeën naar voren en worden mogelijkheden afgetast.

Gebiedsbijeenkomsten

Bij de Gebiedsbijeenkomsten is iedereen welkom. We praten daar met elkaar over de voortgang, halen ideeën op, wisselen informatie uit, luisteren naar elkaar en komen tot suggesties. Op 15 december organiseren we weer een Gebiedsbijeenkomst (zie artikel in deze nieuwsbrief). Ook vindt af en toe een bijeenkomst plaats over een bijzonder onderwerp. Op 12 oktober vond een bijeenkomst plaats over de invulling van het zonneveld (zie verslag in deze nieuwsbrief).

Gebiedstafel

Aan de Gebiedstafel zitten de vertegenwoordigers uit het gebied. Zij komen uit het gebied, kennen mensen, de gebouwen en de omgeving. Op 6 en 10 oktober waren er achterbanbijeenkomsten voor inwoners en boeren uit het gebied. De presentaties van deze avonden staan op de website van Stawel. Tijdens deze bijeenkomsten werd een update van het gebiedsproces gegeven en werden de vertegenwoordigers uit Broekheurne die deelnemen aan de Gebiedstafel voorgesteld. De Gebiedstafel bespreekt voorstellen voor de Gebiedsagenda en draagt suggesties voor.

Bestuurlijke Advies Commissie (BAC)

In de Bestuurlijke Adviescommissie (BAC) zitten bestuurders voor de verschillende belangen. Ze staan op enige afstand van het gebied Broekheurne, maar kunnen wel vanuit hun vakgebied of belang verstandige dingen zeggen over de Gebiedsagenda. De BAC kijkt of de plannen die voorgedragen worden vanuit het Kernteam en de Gebiedstafel passen binnen de kaders en regelgeving en of belangen voldoende in beeld komen en gediend worden. Het is uiteindelijk ook aan de BAC om een besluit te nemen of knopen door te hakken bij eventuele knelpunten.

Een overzicht van de leden van de gebiedstafel en BAC is in aan het eind van deze nieuwsbrief opgenomen.

De drie opdrachtgevers: Buurtkring, Stawel en gemeente Enschede

De buurtkring Broekheurne, Stawel en de gemeente Enschede zijn samen opdrachtgevers voor de gebiedsaanpak. Zij zullen de Gebiedsagenda met daarbij het advies van de BAC in ontvangst nemen. Elk van de drie opdrachtgevers zal in hun eigen bestuur de Gebiedsagenda beoordelen.

De gemeenteraad van Enschede heeft daarbij een bijzondere rol. De raad geeft immers toestemming voor de uitvoering van maatregelen, inclusief beschikbaar budget. Na akkoord kan de Gebiedsagenda worden uitgevoerd. Dan worden de beschreven initiatieven uitgewerkt en uitgevoerd. Dat is de volgende fase: de uitvoeringsfase.

Terugblik bijeenkomst omwonenden beoogde plek zonnepark (12-10-2022)

Op woensdagavond 12 oktober 2022 waren ongeveer 30 omwonenden bij elkaar om te praten over zonne-energie in Broekheurne. Uitgenodigd waren alle omwonenden in een cirkel van 500 meter rond de beoogde locatie voor een zonnepark van circa 35 - 38 hectare. Ook aanwezig zijn Erik Wieffer en Connor Hendriks van initiatiefnemer TPSolar, Niels van Elk van Enschede Energie en de net aangestelde landschapsarchitect Nico Wissing.

Na een introductie en toelichting door Erik Back werd in drie groepen doorgepraat over de schetsontwerpen van TP Solar. Met de reacties kan een verbeterd ontwerp worden gemaakt. De landschapsarchitect gaat daaraan werken. De presentatie van de avond, het verslag en vragen en antwoorden opgesteld door TP Solar zijn te lezen op de website van Stawel.

De desbetreffende grondeigenaren gingen voor- en na de zonnepark avond in gesprek met Gebiedsregisseur Erik Back, Energie Enschede en TP Solar. Ruilverkaveling is nodig om het zonnepark definitief te maken. De grondeigenaren staan hier positief tegenover. Dat geeft vertrouwen dat de realisatie van het zonnepark gaat lukken.

Terugblik excursie Future Farm (15-10-2022)

Voor boeren kan de productie van biogas een mooie aanvulling zijn op hun inkomen. Tegelijkertijd draagt het bij aan de reductie van stikstof. Op zaterdag 15 oktober ontving Erik Back een aantal boeren en inwoners uit Broekheurne voor een rondleiding op zijn Future Farm in Lutten.

Het bezoek geeft aanleiding om met elkaar na te denken over hoe je als boer individueel of met elkaar biogas kunt produceren en wat het oplevert.

Bij een doorkijk naar de ontwikkeling van de Gebiedsagenda Broekheurne kun je denken aan verschillende onderwerpen, zoals: Wat zijn de voor- en nadelen van een centrale locatie met een vergister (hub) in het gebied, of is het toch beter om te vergisten op bedrijfsniveau? Wat betekent dat voor logistiek en voor het verkeer in het gebied? Als meerdere boeren een vergister hebben, hoe blijft dat dan werkbaar en hoe kun je dan gezamenlijk optrekken? Wat is nodig om leidingen aan te leggen naar bijvoorbeeld de stadsverwarming en is dat überhaupt mogelijk?

Onder aanwezigen werd de wens geuit om meerdere plekken te bezoeken waar biogas wordt geproduceerd, om zo een nog beter beeld van de mogelijkheden te krijgen. Dit onderwerp wordt vervolgd.

“Het bezoek een Future Farm was een praktische en eerlijke introductie van een pioniersbedrijf. Kansrijk maar zeker niet zonder risico’s”, was een reactie van een boer in de Broekheurne.

Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG)

Er is veel aan de hand in het landelijk gebied. Dat kan iedereen in de krant en vakbladen lezen, dat horen wij op de radio en zien we op de tv. En dat bespreken we aan de keukentafels. Het gaat over stikstof, de Kader Richtlijn Water, wonen in het landelijk gebied, de kwaliteit van natuur en landschap en natuurlijk over de toekomst van de landbouw.

Wat betekenen al die discussies voor de Broekheurne? Dat weten wij niet precies, want veel van het beleid en de regels die gaan gelden staan nog niet vast. Provincie Overijssel is gestart met het opstellen van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG), zij ‘wacht’ daarvoor nog op het beleid van de rijksoverheid. De timing en onduidelijkheid is best lastig voor de ontwikkeling van de Gebiedsagenda Broekheurne. We weten dat er nieuw beleid komt en we hebben een idee van de richting van dat beleid. Maar niet alles is duidelijk. We weten op dit moment niet wat precies de eisen worden voor bijvoorbeeld stikstofreductie of welke instrumenten en vergoedingen beschikbaar komen voor de aanpassingen in de landbouw.

Vanuit de Broekheurne hebben we contact met de provincie en stemmen we zo goed mogelijk af. Dat doen we om een Gebiedsagenda op te stellen met draagvlak in het gebied én met maatregelen die passen binnen het beleid van de verschillende overheden. We houden u op de hoogte van de voortgang en zullen ook de hobbels die hieruit voortkomen benoemen en bespreken.

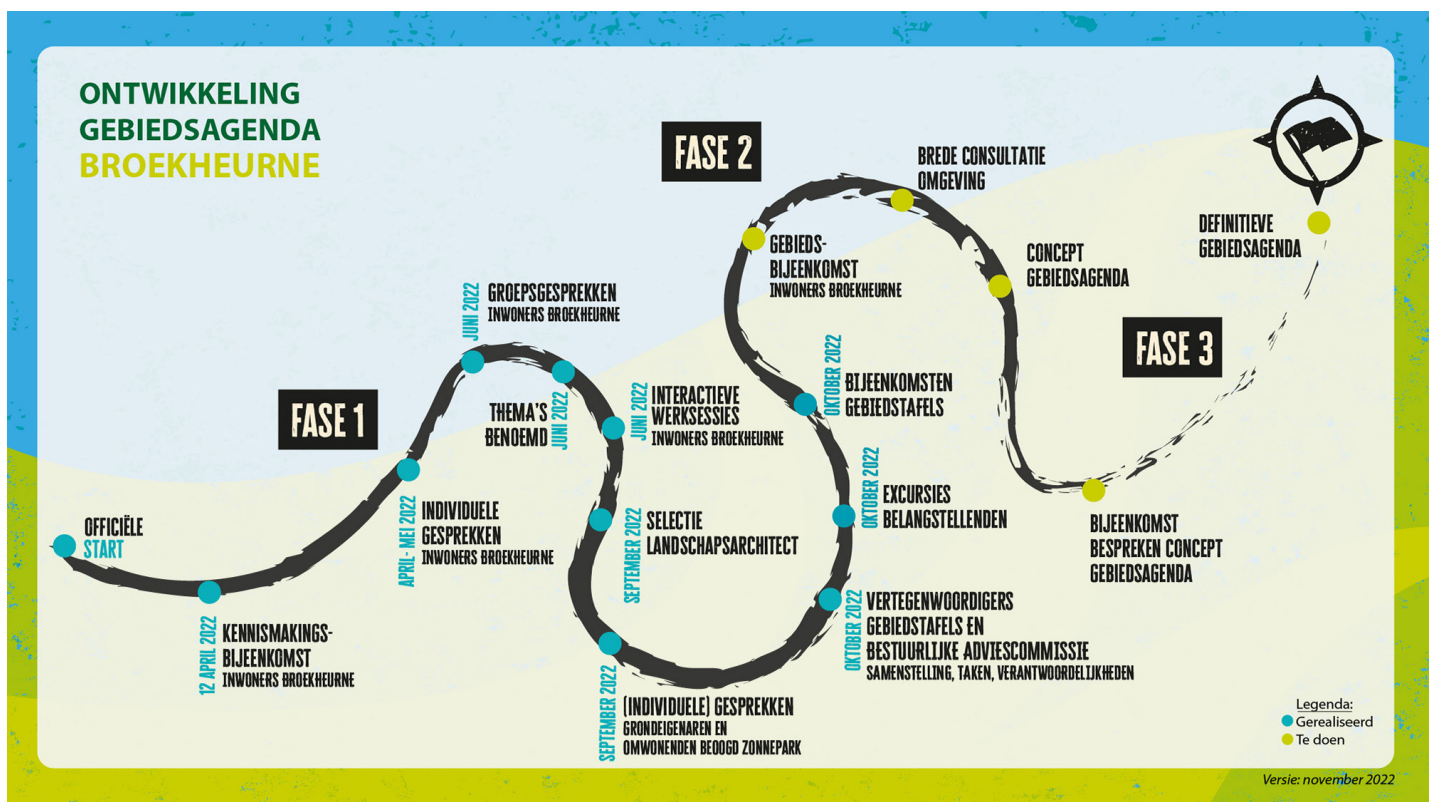
Projectpagina Gebiedsproces Broekheurne op website Stawel

Op de website van Stawel is een projectpagina ingericht voor het gebiedsproces Broekheurne. Hier vindt u onder meer terugkoppelingen van gebiedsbijeenkomsten, uitnodigingen en aanmeldformulieren voor bijeenkomsten en excursies.
<https://stawel.nl/projecten/gebiedsagenda-broekheurne/>

Routekaart November 2022

Deelnemers gebiedstafel

Naam	Organisatie
Deelnemend	
Martijn Boshuis	vertegenwoordiger bewoners
Stijn Bruggert	vertegenwoordiger boeren
n.t.b.	Landschap Overijssel
Els Boerrichter	Waterschap Vechtstromen
Martin Hagting	Recreatiesector
Niels van Elk	Energiecoöperatie
Adviserend	
Gerrit Meutstege	Stawel
Marjan Berenbroek	buurtkring Broekheurne
Gerbrand Naeff	gemeente Enschede
Laura Verweij (voorlopig)	provincie Overijssel

Deelnemers BAC (Bestuurlijke advies commissie)

Naam	Organisatie
Deelnemend	
Pieter Boerman	vertegenwoordiger bewoners
Henk Kiewik	vertegenwoordiger boeren (LTO)
Michael Sijbom	Landschap Overijssel
Wim Stegeman	Waterschap Vechtstromen
Han van den Heuvel	Recreatiesector
Ruud Mulder	Energiecoöperatie
Adviserend	
Gerrit Jan van de Veen	Stawel
Koen Hobbelt	buurtkring Broekheurne
Janet Oosterhof	gemeente Enschede
Laura Verweij (voorlopig)	provincie Overijssel

Nieuwsbrief digitaal ontvangen

Als u de nieuwsbrief Gebiedsagenda Broekheurne nog niet ontvangt. Wilt u dan uw voornaam, achternaam en mailadres mailen naar anne@kr8consultancy.nl.

Dan ontvangt u voortaan deze nieuwsbrief via e-mail. Uiteraard gaan we vertrouwelijk met uw gegevens om.